

2011-ben 760 éves Mágocs

A legkorábbi időszakból származó leletek az i. e. 4000-tól i. e. 2800-ig tartó időszakban keletkeztek. A településről szóló első írásos emlék 1251-ből származik. A

nevezett okirat egy végrendelet, amely Farchasius pécsi prépost és káptalan nevéhez fűződik. A középkorban a terület a Szent-Magoch (Magócs vagy Maguch) rend birtoka volt. Itt állt a nemzetség Szent Péter apostol tiszteletére emelt monostora, amely eredetileg bencés apátság volt, majd a terület később a pálosok birtokába került. Mágocs határában, a Kolostor-dűlőben egy 1367-ből származó kolostor és templom romjai találhatóak.

A törökidő idején a település csaknem teljesen elpusztult, elnéptelenedett, majd a XVII. század végén a pálosok magyarokat és szerbeket telepítettek be.

A település fejlődése az 1700-as években kezdődött a nagyszámú német lakosság betelepítésével. A német lakosok a mezőgazdaság mellett sokféle kézműves mesterséget is hoztak magukkal, ennek eredménye a céhek megalakulása és a település céhközponttá válása.

Városunkat 1720-ban csatolták hivatalosan is Baranya megyéhez. A település gazdaságát alapvetően területi elhelyezkedése, fekvése határozta meg, amely napjainkban is így van. A tulajdonviszonyok rendezésében nagy jelentősége volt a jobbágyok és földesurak által közösen használt legelők megosztásának, a legelő-elkülönítésnek és az uradalmi földek tagosításának. A birtokos parasztság volt a legmeghatározóbb réteg a településen. A birtokviszonyok stabilitását erősítette a német anyanyelvű lakosság öröklési rendje, valamint az, hogy az uradalmi birtokok javát a mágocsi lakosok kibérelték. A szántóföldeken természetesen legfontosabb gabona- és haszonnövények a búza, az árpa, a rozs és a dohány voltak. A terület terményei, termékei közül csupán a dohányt és a bort értékesítették.

Az állattenyésztés is fontos szerepet játszott Mágocson. Az ágazat erősödéséhez vezetett az 1735-ös úrbéri szerződések megkötése, miszerint az állatok után nem kellett adót fizetni.

1772-ben Györgyénpusztán új méhészházat építettek, mivel a méhészet az akkori időben igen nagy jelentőséggel bírt.

1780-ban tűzvész pusztított Mágocson, amely számos épületet megsemmisített. 1782-ben II. József rendelete alapján több szerzetesrend működését betiltották. 1798-ra készült el az újonnan épített népiskola, amelyet a régi iskolaház helyén emeltek.

Eredetileg egy tanítóval működött, majd fokozatosan bővítették a tanári kart. A Sárlos Boldogasszony tiszteletére felszentelt római katolikus templomot 1805-ben építették, copf stílusban. Mágocs a XIX. század elejére a környék legnagyobb településévé, központjává vált. 1815-ben mezővárosi rangot kapott, majd a hegyháti járás székhelye, illetve szolgabírói székhely lett. 1817-ben a kolerajárvány jelentősen megtizedelte a település lakosságát.

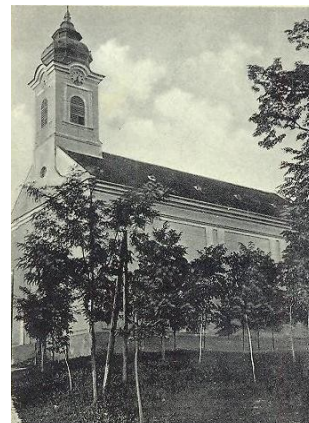
Mágocs Központi jellegét növelte, hogy 1817-től már vásárokat is tartottak. A mágocsi céhek I. Ferenc császártól kaptak céhlevelet 1831-ben. Négy céh létezett: a szabók, cipészek, szűcsök és fazekasok alkottak egyet, míg az asztalosok, kovácsok, kádárok, szítások, lakatosok, bádogosok, bognárok, esztergályosok, kőművesek, ácsok és szíjgyártók egy másikat. Külön céhük volt a takácsoknak és a molnároknak is.

1861-ben postaállomást létesítettek a településen, 1864–65-ben pedig felépült a községháza. 1863–1867 között súlyos katasztrófák sújtották Mágocson.

A kiegyezés és az I. világháború közötti időszak biztosította városunk békés fejlődését, amelynek eredményeképp Mágocs a járás legnagyobb települése lett. 1870-ben a már régóta itt állomásozó huszárok kiképzésére lovas iskolát hoztak létre. Az 1870–1872 közötti himlőjárvány következtében jelentősen csökkent a lakosok száma.

Az 1872-ben beszüntetett céhek még vagy tíz évig folytatták tevékenységüket. A dualizmus korában továbbfejlődtek a tradicionális ágazatok, mint a mezőgazdaság és kézművesség. A kézműipar is átalakult és megjelentek az egyesületek különböző formái, mint a tejszövetkezet vagy a malomipari csoportosulás, a fazekas manufaktúra és az erdőgazdálkodás modernebb formái. A céheket 1872-ben feloszlató törvénycikkely után leghamarabb a kovács, a szabó, az asztalos, a cipész, a lakatos, a fazekas, a molnár, a sütő és a takács ipartársulatok alakultak meg.

1873-ban megépült a vasútállomás, amely nagy mértékben javította városunk közlekedési elérhetőségét. 1874-ben megalakult az első egyesület, a mágocsi társaskör, amelyet 1876-ban Polgári Társaskörre neveztek át. Az 1880-as évektől kezdve az állattenyésztés jelentősége folyamatosan nőtt.

1884-ben megnyitották Mágocson az ipariskolát, amely a település harmadik oktatási intézménye lett. 1887-ben a meglévő iparos tanonciskola mellett megkezdte működését a megye első agyagipari iskolája. Az oktatást könyvtár és egy teljesen felszerelt mintaterem-műhely is segítette.

1888-ban megalakult a Mágocsi Ipartestület. 1890-ben ecetgyár, illetve takarékszövetkezet létesült. 1892-ben létrejött az Önkéntes Tűzoltóegylet. 1894-től téglagyár, 1895-től pedig szappanfőzde kezdte meg működését; háziiparként a kosárfonás terjedt el. 1912 táján kisdudóvoda jött létre, először két óvónővel.

1918-ban megalakult a Mágocsi Mezőgazdák Műmalma Részvénytársaság. Mindemellett gyapjúfonó üzem is létesült.

A két világháború között a település tovább fejlődött. 1928-ban bővült az úthálózat, megépült a Kurd-Nagyhajmás-Mekényes-Mágocs, valamint a Mágocs-Alsómocsolád közti kövesút és bevezették a villanyvilágítást.

Városunk lakossága nagyjából 1930-ig szinte folyamatosan gyarapodott, ekkor érte el csúcspontját, mintegy 3833 fővel. Ezt követően a település lélekszáma fokozatosan csökkenni kezdett.

1934 és 1950 között női kolostor működött Mágocson, amelyet Braun István esperesplébános alapított. Célja a megváltozott gazdasági helyzetben a leánynevelés intenzívebbé tétele volt.

A Mágocsi Ipartestület 1936-ban Körzeti Ipartestületté alakult és hatásköre is kibővült.

A II. világháború után a népesség összetételében jelentős átrendeződés következett be. Városunk akkori népességének 70-90%-a német ajkú volt, így a kitelepítéstől való félelem miatt sok német anyanyelvű magyarosította a családnevet. 1948-ban termelőszövetkezeti csoportok alakultak meg. 1949-ben létesült a Mezőgazdasági Gépállomás, majd 1950-ben az Állami Gazdaság. 1961-ben létrejött a Béke Termelőszövetkezet, melynek 800-900 tagja volt.

A tanácsrendszer kialakulása előtt Mágocs önálló jegyzőség volt. Alsómocsoládot közigazgatásilag 1962-ben csatolták településünkhöz.

A női munkaerő foglalkoztatására 1971-ben hozták létre a Carbon Könnyűipari Vállalat Komló mágocsi üzemét. Közigazgatásilag Nagyhajmást és Mekényest is Mágocshoz csatolták 1973. április 15-én. A Baranya

Megyei tanács 26/1981. számú határozatával Mágocst 1982. január 1-jei hatállyal nagyközséggé nyilvánította.

Az 1990. szeptember 30-án tartott választások során megalakult az új önkormányzat. A hivatalos elnevezése: Mágocs

Nagyközség Önkormányzata, hivatala a Polgármesteri Hivatal Mágocs. Az önkormányzat első ciklusa alatt a gazdaság átalakulás következményeként

megszűnt a „Béke” Mezőgazdasági TSZ és a Carbon üzem.

A rendszerváltás után a település gazdasági életében jelentős változások következtek be. Számos vállalkozás megszűnt, ám továbbra is megmaradt a mezőgazdaság és az ipar túlsúlya.

Mágocs életében markáns változást eredményezett a szennyvízcsatorna-hálózat kialakítása és a tisztítómű megépítése, a vezetékes földgáz bevezetése, a kábeltelevíziós rendszer kiépítése, a Fő tér méltó rangra emelése. A korral való haladást jelentette a telefonhálózat 1995. évi modernizálása és bővítése.

Mágocs 2009. július 1-jével városi rangot kapott.

Jelenleg városunk lélekszáma 2450 fő. Az oktatás és közművelődés terén általános iskola, gimnázium, könyvtár, óvoda és művelődési ház működik, míg az idősok elhelyezéséről a Szociális Gondozási Központ gondoskodik. Az egészségügyi alapellátást két háziorvos mellett gyermekorvos, fogorvos, fizioterápiás rendelő

és kezelő biztosítja.

Emellett kislabor és védőnői szolgálat is igyekszik kiszolgálni az igényeket. Városunk tisztaságáért

a Mágocsvíz Kft. felel.

Önkormányzatunk mellett Cigány

Kisebbségi

Önkormányzat és

Német Kisebbségi Önkormányzat is

működik. Mágocson 9 civil szervezet

tevékenykedik, akik jelentős szerepet

játszanak a város programjainak megvalósításában.

A városrehabilitációs pályázat keretében jelentős fejlesztések elé néz városunk. Bízunk benne, hogy Mágocs ismét elnyeri majd a járási székhely címet.